Italieni de Oscar

Atunci când vorbim despre cinematografia mondială, e imposibil să nu pronunțăm nume ca: Fellini, Visconti, Rossellini, Antonioni, Pasolini, Bertolucci, De Sica sau Sergio Leone. Filme ca *La Dolce Vita, La Strada, Ghepardul, Hoții de biciclete, Blow Up, A fost o dată în America* au intrat în manualele de istorie a filmului, la capitolul *capodopere*. Unele dintre ele au primit și cea mai înaltă recunoaștere oficială, și anume un *Oscar pentru cel mai bun film străin.*

La această categorie, instituită în 1950, Italia este țara care a câștigat cele mai multe Oscaruri, 14, din cele 27 de nominalizări, urmată de eterna rivală, la nivel cinematografic, Franța, cu 12 premii.

Ultimul, în ordine cronologică, a fost obținut anul trecut, în 2014, cu fimul *La grande bellezza*, realizat de către regizorul napoletan, Paolo Sorrentino, care a surprins prin discursul său în care le-a mulțumit, pentru inspirație, lui Federico Fellini, Martin Scorsese și Maradona. *La grande bellezza* e un film pe care italienii l-au descoperit doar după ce a câștigat Oscarul. Dovadă că, atunci când a rulat în cinematografe, s-a plasat pe locul 19 în box-office, urmând ca, după Oscar, să încaseze, totuși, 9 milioane de euro. Filmul a fost criticat, contestat, neînțeles, a stârnit multe polemici, pornind chiar de la titlul, considerat o antifrază ironică, în condițiile în care frumusețea despre care vorbește este în mare parte dispărută, înghițită de vulgaritate, renunțare și blazarea personajelor. Presa de stânga i-a reproșat lui Paolo Sorrentino că a realizat un film despre o Italie resemnată, care nu mai are credibilitate. *"Dacă vom continua așa, vom*

ajunge niște coate-goale eleganți, întorși spre trecut, fiind posibil să câștigăm și alte Oscaruri, însă privați de un viitor demn”, scria un ziarist.

Mărturisesc că eu iubesc acest film, e sofisticat, cult, profund, complex, care nu poate fi văzut o singură dată; nu e un film despre Italia, așa cum s-a spus în mod superficial, ci despre religie, moarte, iubire, sex, putere, un film despre disoluția istoriei. Un film magnific.

Dincolo de polemici, un lucru e cert, victoria lui Paolo Sorrentino a fost importantă pentru Italia, pentru că trecuseră 15 ani de când un film italian câștigase Oscarul, în 1999. Și ce film!!!

De fiecare dată când văd festivitatea de decernare a premiilor Oscar, îmi amintesc un moment care m-a emoționat enorm de mult, până la lacrimi, la fel cum m-a emoționat și filmul care fusese desemnat câștigător în acel an, *La vita è bella.*

Sofia Loren e pe scenă și deschide, nerăbdătoare, plicul care conține numele învingătorului la categoria cel mai bun actor. *And the Oscar goes to…ROBERTOOOOOO*, se aude, dintr-odată în sală, într-un amestec de engleză și italiană, cu accent napoletan. Benigni se ridică și începe să sară în picioare peste fotolii, ca un copil care a primit cel mai frumos cadou din viața lui, publicul îl aplaudă, minute în șir, și îl ajută să ajungă pe scenă, făcând echilibristică printre fotolii și spectatori. E, fără îndoială, unul dintre cele mai frumoase momente de Oscar, comic și sentimental, deopotrivă. În aceeași seară, filmul *La vita è bella*, a lui Roberto Benigni urma să câștige premiul pentru cel mai bun film străin și pentru cea mai bună coloana sonoră. Un premiu pe deplin

meritat, aș spune, având în vedere faptul că a rămas, după atâția ani, unul dintre cele mai tulburătoare filme despre Holocaust.

În 1992, un alt film italian câștiga cea mai râvnită statuetă. Este vorba despre *Mediterraneo* (*Sfârșit de război în Mediterana),* al regizorului Gabriele Salvatores, care a bătut, în finală, o capodoperă a cinematografiei chineze, *Lanternele roșii*, favorita la Oscar, după ce câștigase deja Golden Globe. Rămâne memorabilă scena în care Silvester Stallone anunță câștigătorul, spunând doar *Italy.* Salvatores era atât de emoționat încât era convins că e vorba despre un alt film, aflat în finală, și nu despre *Mediterraneo*. Discursul său nu a fost primit cu prea mare simpatie, fiind considerat o adevărată declarație politică. Dat fiind faptul că, în timpul filmărilor, izbucnise războiul din Irak, regizorul a considerat că era potrivit următorul mesaj: *Soldați, renunțați la război, alegeți viața*, însă nu a fost o alegere inspirată, în America războinică a lui Bush.

Cu doi ani înainte, în 1990, Italia câștigase premiul Oscar pentru cel mai bun film străin cu pelicula lui Giuseppe Tornatore, *Nuovo cinema paradiso (Noul cinema Paradiso)*, un film de care m-am îndrăgostit iremediabil de la început, l-am văzut de atâtea ori încât am pierdut șirul și recunosc că plâng, de fiecare dată când îl revăd. Se pare că pasiunea mea pentru filmul ăsta e ereditară, pentru că băiatul meu Matei, îl știe pe de rost.

După 25 de ani de la câștigarea premiului Oscar, a fost prezentat, la începutul acestui an, la Los Angeles, întro versiune restaurată, realizată cu cele mai noi tehnici digitale, și a avut un imens succes.

Italia a trebuit să aștepte, din nou, 15 ani până la victoria lui Giuseppe Tornatore. Ultimul Oscar fusese câștigat, în 1975, de către Federico Fellini, cu *Amarcord*. Era a patra statueta primită de unul dintre cei mai mari regizori din toate timpurile, după cea din 1957, cu *La strada* (cu Anthony Quinn și Giulietta Masina), din 1958, cu *Le notti di Cabiria* și cea din 1964, cu *8 1/2*. În 1993, cu puține luni înainte de a muri, lui Federico Fellini i se acordă premiul Oscar pentru întreaga carieră. Criticii de film consideră că a fost un fel de premiu de consolare pentru nedreptatea imperdonabilă pe care Academia Americană de film i-a făcut-o lui Fellini, aceea de a nu- i acorda un premiu pentru regie.

Tot patru premii Oscar a câștigat și Vittorio de Sica, apreciat ca fiind unul dintre creatorii neorealismului. În 1948, câștigă cu filmul *Sciuscià*, în 1950, cu *Ladri di biciclete,* în 1965, cu *Ieri, oggi, domani* (cu Marcello Mastroianni și Sofia Loren, amândoi foarte iubiți în America), iar în 1972, primește premiul pentru cel mai bun film străin, cu *Il Giardino dei Finzi-Contini*.

Italia a primit și trei premii la categoria cel mai bun actor/actriță. Este vorba despre: Anna Magnani, în 1956, pentru filmul *La rosa tatuata*, Sofia Loren, în 1962, pentru

*La Ciociara (*a lui Vittorio de Sica*)*, și Roberto Benigni, în 1999, pentru *La vita è bella,* fiind primul actor străin care a primit Oscarul.

Anul acesta, Italia a adus acasă un Oscar, cel pentru costume, decernat, pentru a patra oară, lui Milena Canonero, pentru filmul *The Grand Budapest Hotel.*

Sper că, citind acest articol, vi se va face dor să revedeți un film care v-a emoționat și sper să fie unul dintre filmele italienești care au câștigat Oscarul de-a lungul timpului.